

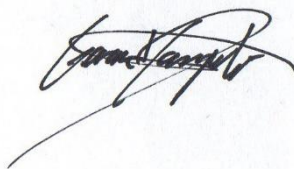
Treball final de màster

Estudi: Màster en Arquitectura

Títol: Un refugi a la memòria: Rehabilitació i canvi d'ús de la fàbrica Bonaventura Costa Font a Barcelona en allotjaments i serveis per a persones sense llar.

Document: Resum

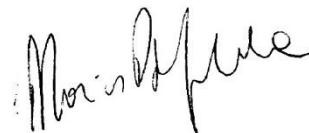
Alumne: Gerard Camprubí Fort

Tutor: Dra. Maria Pia Fontana

Departament: Arquitectura i enginyeria de la construcció

Àrea: Projectes arquitectònics

Convocatòria (mes/any) setembre 2021

Recordo passar-me els migdies del cap de setmana jugant als jardins de Can Miralletes o a la plaça del Taxi, per després acabar passejant a mitja tarda amb els meus pares pels carrers del Guinardó i els del Camp de l'Arpa.

Guardo molts bons records del meu barri i els seus voltants, trobo que el Guinardó té un encant únic, els carrers no són ni molt estrets ni molt amples però sempre es troben plens de vida, les terrasses de les cafeteries i els petits comerços passats de generació en generació conformen el paisatge del barri, i al aixecar el cap es poden veure els edificis residencials que abriguen els carrers.

Van ser aquests passejos a mitja tarda els que em van permetre descobrir cada racó que amagava el Guinardó. Va ser precisament en un d'aquets passeigs quan la vaig albirar per primer cop[...]

Al districte de Sant Martí de Barcelona, per encàrrec de l'industria tèxtil Bonaventura Costa, és va projectar de la mà de Francesc Mitjans l'any 1946 una fàbrica que ocupà dues illes completes del districte. Una part del conjunt la va adquirir l'empresa Alchemika, que es dedicava a la fabricació de plàstics i es va mantenir activa fins a finals dels noranta del segle passat.

Després d'un llarg procés de reivindicació veïnal, l'antiga fàbrica ha acabat acollint un conjunt d'equipaments municipals, una escola bressol, la biblioteca Caterina Albert, espais per a diverses associacions i un centre de dia, però encara queda tota una illa del conjunt, de la qual una part està destinada a aparcaments i trasters. La fàbrica és un símbol per al barri, la gran dimensió que ocupa li dona un caràcter d'entitat important i part d'aquesta ha acabat com un espai residual.

El reciclatge industrial és un concepte que ha anat guanyant força e importància en els darrers anys, i ha donat peu a reflexions profundes respecte a la dualitat que generen els conceptes de ruïna i conservació. Un gran nombres de fabriques i restes industrials s'han anat incloent en el registre patrimonial i han causat l'aparició d'una clara consciència del valor històric que representen.

El patrimoni industrial s'ha convertit en un recurs de reocupació d'espais implementant un programa de desenvolupament sostenible, els edificis industrials han anat perdent la seva funció productiva original però encara contenen recursos socials que val la pena destacar i reutilitzar. Des de el punt de vista de la localització les naus industrials es col·locaven al límit urbà però amb l'expansió urbana han quedat absorbides millorant el valor del seu sòl i quedant d'aquesta manera integrades en la trama urbana.

La consciència creixent patrimonial de la indústria a permès conservar aquets edificis de gran valor però en la majoria de casos s'han mantingut sense ús i han acabat transformant-se en espais residuals com és el cas de la nau petita del conjunt Costa Font.

L'objecte del treball és la de rehabilitar la nau petita del conjunt i d'aquesta manera convertir el conjunt Costa Font en una nova centralitat per al barri. La proposta es desenvolupa tant a nivell urbanístic com a nivell constructiu i distributiu a l'interior de la nau. A nivell urbanístic redefinirà l'accés al conjunt i es relacionarà les dos naus actualment separades per un carrer de trànsit rodat, a més es pacificaran els accessos a l'escola Balmanya situada a la nau de major dimensió.

A nivell de programa s'actuarà sobre una problemàtica prominent i en augment a la ciutat i és dotarà a la nau d'un conjunt d'habitatges per a persones sense sostre i diversos serveis necessaris per la reinserció social d'aquest usuaris, alhora que s'inclouran diversos espais d'ús públic que mantinguin una sinergia amb els equipaments existents i poder convertir el conjunt en un nou nucli social per al barri.

Recuperació del patrimoni, oxigenació i pacificació dels carrers de la zona, oferir serveis i espais de relació al residents del barri i donar refugi als més necessitats són alguns dels punts més importants de l'actuació realitzada.

El treball realitzat a la fàbrica és realitza gairebé en la seva totalitat a l'interior de la nau i en tot moment s'intenta respectar el elements identitaris de la planta intentant modificar el mínim l'essència industrial de l'àmbit.

El producte final és pot dividir en l'actuació urbana i l'actuació interior de la nau.

L'actuació urbana consisteix en la transformació del carrer Trinxat en un passeig verd que cus les dues naus industrials, a part de transformar el carrer també és generen tres espais diferenciats al llarg del recorregut verd: una àrea per a gossos, una zona esportiva a l'aire lliure i una zona de joc infantil.

De cara a la reforma interior a planta baixa és generen diversos espais d'estar oberts al barri, també es projecten un menjador social amb capacitat de fins a 155 persones, diversos banys públics repartits per la planta, dutxes i bugaderia per a les persones sense sostre que no resideixin al centre, quatre aules de formació i un auditori. Per altre banda a planta primera i al edifici encarat al carrer trinxat és col·locaran els habitatges per a gent sense sostre.

És construiran un total de 30 habitatges, 18 a l'interior de la nau i 12 a l'edifici frontal. Els habitatges de la nau seran individuals i s'habilitaran dos per a persones amb mobilitat

reduïda, els habitatges del carrer trinxat seran 4 individuals i la resta per famílies de fins a tres persones.